

Bilag til dagsordenspunkt:**DNU: Godkendelse af opdaterede tidsplaner, ændringer i risikopuljen, opdateret besparelses- og prioriteringskatalog samt bevilling til planlægning og styring af projektet i 2016**

Nærværende notat uddyber de økonomiske og tidsmæssige udfordringer i DNU-projektet. Endvidere redegør notatet for den foreslåede bevilling til planlægning og styring af DNU-projektet i 2016.

Dato 03.11.2015

Side 1

Tidsmæssige udfordringer i DNU-projektet

DNU-projektet har to tidsplaner: En udførelsestidsplan og en udflytningstidsplan. Udførelsestidsplanen har fokus på planlægningen og udførelsen af byggeriet – det vil sige selve bygningerne frem til juridisk aflevering fra entreprenør til bygherre. Udflytningstidsplanen har fokus på, hvornår de forskellige afdelinger kan flytte ud fra de eksisterende hospitaler og ind i DNU. Derved er disse to tidsplaner afhængige af hinanden således, at udflytningerne så vidt muligt sker i takt med, at bygningerne står klar.

Projektafdelingen for DNU (PA) har nu været igennem de første afleveringsforretninger med entreprenørerne og den efterfølgende proces omkring overdragelse af bygningerne til Teknisk afdeling på Aarhus Universitetshospital (TA) samt klargøring til klinisk ibrugtagning. Erfaringerne fra disse processer har vist, at den afsatte tid fra entreprenøren afleverer bygningen og frem til klinisk ibrugtagning ikke har været tilstrækkeligt.

Endvidere er der behov for, at tidsplanen er tilstrækkelig robust, så de kliniske afdelinger ikke udsættes for hyppige ændringer i planlægning af flytninger.

DNU-projektet har oplevet forsinkelser i processerne vedrørende aflevering og klargøring til driften. Forløbet efter aflevering fra entreprenørerne har været mere tidskrævende end forventet i forhold til udbedring af fejl og mangler, færdiggørelse af udsatte arbejder, indregulering af de tekniske anlæg og indhentning af den bygningstekniske dokumentation. Problemerne skyldes primært entreprenørerne, men på grund af afhængigheder i forhold til andre entreprenører, problemstillinger i forhold udbudsmaterialet mv. er det ikke altid muligt entydigt at placere ansvaret for, at byggeriet ikke er færdigt som forventet. I flere tilfælde er der dog opkrævet

dagbod fra entreprenørerne på grund af forsinkelserne.

Ligeledes har den efterfølgende overdragelse til TA og klargøring af bygningerne til klinisk ibrugtagning også været mere tidskrævende end forventet. Det er bl.a. processen omkring indregulering af tekniske anlæg som f.eks. ventilation og gennemgang af bygningerne, der kræver mere tid end forventet. Endelig er der behov for, at tidsplanen er tilstrækkelig robust, så de kliniske afdelinger ikke udsættes for hyppige ændringer i planlægning af flytninger.

Igennem et tæt samarbejde mellem PA og TA er der blevet iværksat flere tiltag der skal medvirke til, at processen omkring aflevering og klargøring hurtigere afvikles. Det er dog vurderingen, at der generelt er behov for ca. 9 måneder mere end forudsat fra bygningen afleveres til klinisk ibrugtagning. Erkendelsen heraf ligger til grund for den reviderede tidsplan for DNU-projektet. Endvidere tages der højde for de konstaterede forsinkelser i udførelsesfasen jf. gennemgangen af de enkelte underprojekter nedenfor.

Der er i den opdaterede tidsplan lagt vægt på, at bygninger har kortest muligt tidsrum, hvor de er klar til indflytning, men der er også taget hensyn til, at Aarhus Universitetshospital fortsat kan sikre gode, sammenhængende patientforløb henover flytteperioden. Derfor vil der i nogle tilfælde være et tidsmæssigt slip mellem, at byggeriet er klar til indflytning, og at selve den kliniske flytning sker.

De væsentligste pointer i de opdaterede tidsplaner er:

Tabel 1: Ændringer for klinisk ibrugtagning		
Del-/underprojekter	Tidligere tidsplan	Ny tidsplan
Udflytning af akutcenteret	Ultimo 2016	Oktober 2017
Sidste afdelinger fra Tage Hansens Gade flytter	Maj 2017	Februar 2018
Sidste afdelinger fra Nørrebrogade flytter	Januar 2019	Maj 2019

Enkelte funktioner bemanded i dagtiden vil fortsætte lidt længere tid på Nørrebrogade efter maj 2019, som følge af kompliceret udstyr, der kræver en lang flytteperiode. Det gælder bl.a. cyklotron og enkelte rum i stråleterapien.

Samlet set medfører ændringen af tidsplanen, at udflytningen af de sidste afdelinger til Skejby-matriklen udskydes 4 måneder.

Nybyggeriet forventes færdigt i februar 2019, hvad angår den del, der er fastlagt og som rummer klinik. Tidsplanen for patienthotellet, Forum og administrationsbygningen er ikke endeligt fastlagt.

Økonomiske udfordringer i DNU-projektet

Der er i løbet af august og september opstået nye økonomiske problemer i flere delprojekter, hvilket også fremgår af projektets risikorapportering. For at imødekomme udfordringerne søges der om ændringer i DNU-projektets risikopolje, herunder om forhøjelser af budgettet til flere underprojekter. Der søges endvidere om en godkendelse af et opdateret besparelses- og prioriteringskatalog.

Som udgangspunkt har alle del- og underprojekter vedr. nybyggeri i DNU afsat 5% til uforudsete udgifter. Hvis budgettet til uforudsete udgifter ikke kan holdes kommer der særlig fokus på økonomistyringen i det enkelte underprojekt.

Tabel 2 indeholder en oversigt med forslag vedrørende økonomien:

Tabel 2: Indstilling		
Indstilling	1.000 kr. (Indeks 120,5)	Bemærkning
Øget bevilling til underprojekt Nord 1	10.000	Finansieres af risikopuljen
Øget bevilling til underprojekt Nord 2	17.000	Finansieres af risikopuljen
Øget bevilling til underprojekt Nord 4	15.000	Finansieres af risikopuljen
Øget bevilling til underprojekt Nord 5	3.700	Finansieres af risikopuljen
Øget bevilling til underprojekt Syd 1	4.000	Finansieres af risikopuljen
Øget bevilling til underprojekt Syd 2	15.000	Finansieres af risikopuljen
Øget bevilling til heliporten	5.400	Finansieres af risikopuljen
Planlægning og styring vedr. heliporten	900	Finansieres af risikopuljen
Realiseret tab vedr. Pris/Løn-regulering	19.000	Finansieres af risikopuljen
Planlægning og styring vedr. BK2020	2.000	Finansieres af BK2020 midler
BK2020 procesenergi-midler tilføres risikopuljen	35.000	Overføres til risikopuljen
Mindreforbrug på tilbygning til børneafdeling	3.000	Overføres til risikopuljen
Besparelse på byggepladsens fællesfaciliteter	5.000	Overføres til risikopuljen
Administrationsbygning 2. del bliver en option	24.000	Overføres til risikopuljen

De økonomiske udfordringer i DNU-projektet skyldes flere forhold. I det følgende er årsagen til ændringerne beskrevet. Alle beløb er i indeks 120,5. Generelt er delprojekterne så langt i udførelsesfasen, at det ikke vurderes realistisk at gennemføre besparelser, uden at det vil få betydelige konsekvenser for den efterfølgende drift. Projektafdelingen er i gang med at udrede, hvilke årsager, stigningen i de uforudsete udgifter kan henføres til.

De økonomiske vurderinger af de uforudsete udgifter er baseret på den nuværende viden. Der vil være en generel usikkerhed ved de aktuelle prognoser.

Øget bevilling til Nord 1:

Nord 1 på ca. 31.000 m² har ad flere omgange fået forhøjet budgettet til uforudsete udgifter på grund af ekstraordinært store problemer som følge af mangelfuldt projektmateriale. De mange ekstraudgifter og forsinkelser har bl.a. medført, at Projektafdelingen har hjemtaget byggeledelsen fra totalrådgiveren, Rådgivergruppen DNU, så byggeledelsen nu varetages af projektets bygherrerådgiver, Niras.

Nord 1 fik senest tilført ekstra midler i marts 2015, hvor der stadig var usikkerhed om, hvor store ekstraudgifterne til færdiggørelse af projektet ville blive. Storentrepriserne blev afleveret i juni 2015, og de sidste tekniske entrepriser blev afleveret i oktober 2015. Der pågår stadig udsatte arbejder og mangeludbedring, og der er løbende opstået nye problemer i projektet, bl.a. vedrørende utætte blandingsbatterier, som regionsrådet tidligere er blevet informeret om.

Der er derfor merudgifter til forlænget byggeledelse og tilsyn. Der udestår også fortsat ekstrakrav fra entreprenørerne for manglende indkøb og forlænget byggetid.

Det vurderes, at der er behov for forhøjelse af de uforudsete udgifter med 10 mio. kr. Dermed øges budgettet til uforudsete udgifter fra ca. 32% til ca. 34,5% af håndværkerudgifterne. En væsentlig del af de uforudsete udgifter forsøges dækket ind af erstatning fra forsikring eller Rådgivergruppen.

Øget bevilling til Nord 2

Nord 2 på ca. 37.000 m² blev afleveret den 30. september 2015. Der pågår mangeludbedring og udsatte arbejder frem til årsskiftet. Det udsatte arbejde skyldes bl.a. forsinkelser i IT-netværket. Kort før afleveringen er der fremsat en lang række ekstrakrav fra entreprenørerne vedrørende manglende tilkøb, som følge af mangler i udbudsmaterialet på udbudstidspunktet samt forlænget byggepladsdrift.

Der blev i 2014 besluttet byggetekniske besparelser på tværs af DNU-projektet på 20 mio. kr. Generelt er besparelserne realiseret med undtagelse af Nord 2, hvor besparelserne ikke har kunnet realiseres som forudsat, da Nord 2 var langt i udførelsen, inden fordelingen af besparelserne var endeligt afklaret. Dette medfører en manglende besparelse på 2 mio. kr. i Nord 2.

Samlet set vurderes det, at der er behov for at øge budgettet til uforudsete udgifter med 17 mio. kr. Der er dog fortsat usikkerhed vedrørende de endelige krav fra entreprenørerne. Nord 2 er tidligere tilført ekstra midler til ekstra brandtekniske foranstaltninger. Dermed øges budgettet til uforudsete udgifter fra 7,5% til 11% af håndværkerudgifterne.

Øget bevilling til Nord 4

Nord 4 på ca. 18.000 m² skal i henhold til den nuværende tidsplan afleveres i december 2015, hvilket indebærer en forlængelse af byggeriet med 7 uger bl.a. som følge af, at teknikentreprenøren ikke har kunnet overholde den oprindelige tidsplan. Det er imidlertid usikkert, om den opdaterede tidsplan kan overholdes, og det kan i så fald medføre udgifter til forlænget byggeplads eller forcering hos andre entreprenører. En eventuel yderligere forsinkelse forventes ikke at få betydning for den opdaterede udflytningstidsplan.

Det oprindelige budget til uforudsete udgifter kan endvidere ikke dække en lang række manglende tilkøb som følge af mangler i udbudsmaterialet på udbudstidspunktet.

Samlet set vurderes det, at der er behov for at forhøje budgettet til uforudsete udgifter med 15 mio. kr. Der er dog fortsat usikkerhed vedrørende de endelige krav fra entreprenørerne. Nord 4 er tidligere tilført ekstra midler til ekstra brandtekniske foranstaltninger. Dermed øges budgettet til uforudsete udgifter fra 7% til ca. 12% af håndværkerudgifterne.

Øget bevilling til Nord 5

Licitationsresultatet endte med en mindre overskridelse på 3,7 mio. kr., som tilføres underprojektet i tabel 2. Overskridelsen udgør ca. 1% af budgettet. Det vurderes, at det ikke er hensigtsmæssigt at foretage besparelser i projektet på nuværende tidspunkt, da det forventes at ville give negative konsekvenser for den efterfølgende kliniske drift. I forbindelse med projekteringen af N5 er der sket mindre ændringer i grænsefladerne til øvrige delprojekter, hvilket betyder, at en del af de 3,7 mio. kr. efterfølgende tilføres Rørpost, Færdiggørelse og Nord 3.

Øget bevilling til Syd 1

Syd 1 på ca. 14.000 m² blev afleveret i juni. Mangeludbedringen pågår i oktober stadig, idet der er store problemer med at få ventilationen til at fungere som forudsat. I sidste del af projektet er der fremsat en række ekstrakrav fra entreprenørerne vedrørende manglende tilkøb, som følge af mangler i udbudsmaterialet på udbudstidspunktet. Desuden har de ekstra afsatte bevilgede midler til brandtekniske foranstaltninger ikke været tilstrækkelige.

Der er derfor behov for at øge budgettet til uforudsete udgifter med 4 mio. kr. S1 er tidligere tilført ekstra midler til ekstra brandtekniske foranstaltninger mv. Dermed øges budgettet til uforudsete udgifter fra 13% til 15% af håndværkerudgifterne.

Øget bevilling til Syd 2

Syd 2 på ca. 39.000 m² skal i henhold til den nuværende tidsplan afleveres i juni 2016, hvilket indebærer en forlængelse af byggeriet med 6 uger bl.a. som følge af, at teknikentreprenøren ikke har kunnet overholde den oprindelige tidsplan. Dette kan medføre udgifter til forlænget byggeplads eller forcering hos andre entreprenører.

Oprindeligt har det været forudsat, at de ekstra brandtekniske foranstaltninger på Syd 2 kunne finansieres indenfor budgettet til uforudsete udgifter. Det har imidlertid vist sig, at det oprindelige budget til uforudsete udgifter har skullet dække en lang række manglende tilkøb, som følge af mangler i udbudsmaterialet på udbudstidspunktet.

Samlet set vurderes det, at der er behov for at forhøje budgettet til uforudsete udgifter med 15 mio. kr., svarende til en øgning fra 5% til ca. 8% af håndværkerudgifterne.

Øget bevilling til Heliporten

Aarhus Kommune har en række krav til ændringer af designet af heliporten, for at VVM redegørelse og lokalplan kan blive godkendt. Designændringerne fordyrer projektet med 5,4 mio. kr. og som følge af den forlængede sagsbehandling, er der også behov for 0,9 mio. kr. til ekstra honorarer m.v. Det foreslås i tabel 1, at bevillingen til færdiggørelse forhøjes med 5,4 mio. kr. og planlægning og styring forhøjes med 0,9 mio. kr.

Realiseret tab vedrørende Pris/Løn-regulering

Budgetrammen reguleres med anlægs pris- og lønindekset, mens entrepriserne reguleres med byggeomkostningsindekset. Da de to indeks ikke følger den samme udvikling, er der realiseret et tab på 19 mio. kr. for 2014. Tidligere er der realiseret og finansieret et tab på 22 mio. kr. således, at det samlede realiserede tab for DNU-projektet nu er 41 mio. kr.

BK 2020

Som følge af, at størstedelen af byggeriet opføres i henhold til BK2020, har staten øget den samlede ramme for kvalitetsfonds-projektet med 96 mio. kr. Heraf er 45 mio. kr. anvendt til forhøjelse af bevillinger til de enkelte del- og underprojekter. Det har været forudsat, at de resterende midler skulle anvendes til investeringer i procesenergibesparelser (energibesparelser på udstyr) samt fællesudgifter vedrørende etablering af solcellepark. Der tegner sig imidlertid et billede af, at opgraderingen til BK 2020 har været dyrere end forudsat. Samtidig er det vanskeligt at finde rentable løsninger til besparelser på procesenergi.

Det indstilles derfor, at der overføres 35 mio. kr. fra BK2020-midlerne til risikopuljen, og dermed indirekte til opgradering til BK 2020. De øvrige 16 mio. kr. reserveres til øvrige BK2020-tiltag herunder forberedelse af etableringen af solcellepark og eventuelle tiltag vedrørende procesenergi. Heraf ansøges om forhøjelse af bevillingen til planlægning og styring på 2 mio. kr. til finansiering af fællesudgifter vedrørende BK2020, herunder bl.a. VVM analyse for solcellepark.

Mindreforbrug på tilbygning til Børneafdelingen

Delprojektet tilbygning til Børneafdelingen er afleveret, og næsten alle mangler er udbedret. Bygningen er delvist ibrugtaget. Der mangler stadig betaling af enkelte fakturaer. Det vurderes, at projektet har et mindreforbrug på ca. 3 mio. kr., som indstilles overført til risikopuljen.

Besparelse på Byggepladsens fællesfaciliteter

I 2014 var der et mindreforbrug på byggepladsens fællesfaciliteter. Tendensen er fortsat i 2015. Det vurderes, at projektet har et mindreforbrug på ca. 5 mio. kr., som indstilles overført til risikopuljen.

Administrationsbygning 2. del

Det foreslås, at halvdelen af administrationsbygningen fra Besparelses- og prioriteringskataloget indløses for i stedet at blive en del af DNU-projektets optionsplan jf. nedenfor.

Udgiftsfordeling

Projekter udenfor kvalitetsfondsprojektet skal i henhold til aftale med staten bidrage til opgaver, der er fælles for alle projekter på DNU-matriklen. Der vedrører bl.a. byggemodning, kloakering, anlæggelse af veje og p-pladser (færdiggørelsesarbejder) samt etablering af vare-affaldsbygning og forsyningsgang. Foreløbigt skal Psykiatrisk Center, Dansk Center for Partikelterapi og Centralkøkkenet bidrage til udgiftsfordelingen. Hvis der etableres et eksternt finansieret Forumprojekt, vil dette også skulle bidrage til udgiftsfordelingen. De bevillingsmæssige konsekvenser som følge af Forums bidrag til udgiftsfordelingen afventer beslutning vedrørende Forum.

Konkret medfører udgiftsfordelingen, at projekterne udenfor kvalitetsfonds-projekterne betaler en procentvis andel af de relevante kvalitetsfonds-delprojekter. Dermed kan kvalitetsfonds-bevillingen til delprojekterne reduceres. For delprojekt færdiggørelsesarbejder medfører projekterne udenfor kvalitetsfonds-projektet behov for anlæggelse af flere veje og p-pladser mv. samtidig med, at der sker en medfinansiering, hvilket dog samlet set medfører behov for en mindre øgning af bevillingen. I delprojektet overbygning C-gang, der er ibrugtaget, har der været et merforbrug på 3 mio. kr., hvilket betyder, at bevillingen til C-gangen reduceres med 3 mio. kr. mindre end ellers. .

Budgetposten "ufordelt" i kvalitetsfonds-projektets anlægsoverslag, som opstod i forbindelse med omflytning af projekter mellem ombygningsprojektet og kvalitetsfonds-projektet, har været forudsat finansieret af udgiftsfordelingen. Da modellen for udgiftsfordelingen nu er kommet på plads i samarbejde med revisionen og Sundheds- og Ældreministeriet, kan denne post nu udlignes med bidraget fra udgiftsfordelingen og kan dermed fremadrettet udgå af udgiftsfordelingen. De samlede bevillingsmæssige konsekvenser fremgår af tabel 3:

Tabel 3: Bevillingsændringer som følge af udgiftsfordelingen		
Indstilling	1.000 kr. (Indeks 120,5)	Bemærkning
Forhøjelse af bevilling til Færdiggørelsesarbejder	1.000	Finansieres af risikopuljen
Reduktion af bevilling til Planlægning og styring	-7.100	Overføres til risikopuljen
Reduktion af bevilling til Vare-affaldsbygning	-13.800	Overføres til risikopuljen
Reduktion af bevilling til Overbygning C-gang	-19.800	Overføres til risikopuljen
Finansiering "Ufordelt"	29.753	
Total	-9.947	Overføres til risikopuljen

Samlet set giver udgiftsfordelingen en besparelse for kvalitetsfonds-projektet på 10 mio. kr., som anvendes til forhøjelse af risikopuljen.

Delprojekt Byggemodning indgår også i udgiftsfordelingen. I forbindelse med aflæggelse af regnskab for Byggemodning vil det blive indstillet, at en række opgaver og tilhørende finansiering flyttes til færdiggørelsesarbejder.

Status for centrale reserver efter indarbejdelse af ændringerne

Status på de centrale reserver efter regionsrådsmødet i december 2015 fremgår af tabel 4 nedenfor:

Tabel 4: Reserver efter regionsrådsmødet d. 16. december 2015	
1.000 kr. (Indeks 120,5)	
Risikopuljen	97.022
Justeringsreserven	23.800
Centrale reserver i alt	120.822

Der er på nuværende tidspunkt afleveret næsten end 100.000 m² i DNU projektet, og med de foreslåede bevillingsændringer forventes økonomien for disse arealer stort set at være afklaret. Desuden er der gennemført licitationer for ca. 95% af projektet. Det store træk på de centrale reserver i 3. kvartal 2015 viser imidlertid, at der fortsat er behov for at opretholde et højt niveau for de centrale reserver, idet budgettet til uforudsete udgifter i de enkelte udbudsområder generelt er under pres.

Det vurderes, at de centrale reserver (justeringsreserven og risikopuljen) i DNU-projektet bør være minimum 100 mio. kr., indtil Nord 1 er ibrugtaget, hvilket også er et krav fra staten. Hertil kommer COWI modellens anbefaling der går ud over de 5 % i reserve, der er indeholdt decentralt i hver enkel del- og underprojekter. COWI modellens anbefaling ligger pt. på 11 mio. kr., som bl.a. dækker usikkerheden for projekter der endnu ikke har været i licitation. Det samlede krav til de centrale reserver beløber sig således til 111 mio. kr. Sammenholdt med tabel 5 opfylder reserveniveauet de krav der stilles hertil.

Årlig bevilling til planlægning og styring af DNU-projektet

Regionsrådet godkender årligt en bevilling til planlægning og styring af DNU-projektet. Der ansøges om en bevilling til planlægning og styring af DNU-projektet i 2016.

Planlægning og styring kan opdeles på to hovedområder:

- Region Midtjyllands opgaver som bygherre. Det vil sige ledelse og koordinering af det samlede projekt, brugerinvolvering, kvalitetskontrol af projektering, udbud og kontrahering, informationsvirksomhed, økonomifunktioner m.v.
- Tværgående planlægning af det samlede projekt og miljø – og myndighedsopgaver. Sidstnævnte er blandt andet miljøundersøgelser, myndighedsgodkendelser (f.eks. VVM vedrørende helikopterlandingsplads, udledningstilladelser, arkæologi m.v.).

I 2016 budgetteres i alt med udgifter på 25,6 mio. kr., som er fordelt med 15,4 mio. kr. til løn og 10,2 mio. kr. til konsulenter, rådgivere og almene driftsudgifter. Bemanding og udgifter i budget 2016 er på niveau med 2015.

Projektafdelingen DNU udfører planlægnings- og styringsopgaver af nybyggeri i forbindelse med kvalitetsfondsprojektet, og ombygningsarbejder, som er finansieret af Region Midtjyllands almindelige anlægsbudget. Udgifterne skal derfor fordeles mellem det kvalitetsfondsfinansierede nybyggeri på 23,6 mio. kr. og ombygning af det eksisterende hospital finansieret af Region Midtjylland på 2,0 mio. kr. Kvalitetsfondsprojektets bevilling til

Planlægning og Styring indgår i udgiftsfordelingen som beskrevet ovenfor, og udgiftsfordelingens omkontering af tidligere afholdte udgifter medfører, at bevillingen reduceres med 7, 1 mio. jf. tabel 3. Samtidig tilføres bevillingen 2 mio. kr. vedr. BK2020 og 0,9 mio. vedr. ekstraudgifter til heliporten jf. tabel 2.